

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 października 2019 r.

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Regina Stępień

Protokolant: star. sekr. sądowy Ewelina Trzeciak

po rozpoznaniu w dniu 25 września 2019 r. w Legnicy

sprawy z wniosku T. G. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o wysokość emerytury górniczej i wyrównanie

na skutek odwołania T. G. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 13 lutego 2019 r., 25 marca 2019 r. **znak** (...)

z dnia 3 sierpnia 2006 r. **znak** (...)

I. **zmienia decyzje Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. z dnia 13 lutego 2019 r. oraz 25 marca 2019 r. znak (...), w ten sposób, że zalicza wnioskodawcy T. G. (1) okres zatrudnienia od 01 lutego 1991 roku do 31 stycznia 1995 roku oraz od 01 lutego 1995 roku do 31 października 1999 roku – jako okres pracy górniczej z przelicznikiem 1,8,**

II. **oddala odwołanie w pozostałym zakresie,**

III. **odrzuca odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. z dnia 03 sierpnia 2006 r. znak (...),**

IV. **oddala wniosek o zwrot 400 złotych tytułem kosztów porady prawnej.**

Regina Stępień

Sygn. akta V U 226/19

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. decyzjami z:

- 3 sierpnia 2006r. znak (...) – przyznał wnioskodawcy T. G. (1) emeryturę górniczą, do obliczenia jej wysokości przyjął 271 miesięcy pracy górniczej z przelicznikiem 1,8, oraz 35 miesięcy z przelicznikiem 1,5

- 13 lutego 2019r. znak(...)– odmówił przeliczenia świadczenia wskazując, iż wnioskodawca nie przedłożył nowych dowodów i nie przedstawił okoliczności istniejących przed wydaniem decyzji o przeliczeniu świadczenia, które miałyby

wpływ na jego wysokość, gdyż oryginały dokumentów, na które powołuje się we wniosku znajdują się w aktach i zostały uwzględnione przy ustalaniu wysokości jego emerytury, przy czym łączny okres pracy górniczej z przelicznikami wyniósł 578,5 miesięcy i został ograniczony do 540 miesięcy

- 25 marca 2019r. znak (...) – przeliczono jego emeryturę od dnia 1 lutego 2019r., w której m. in przy obliczaniu wysokości emerytury przyjęto 288 miesięcy pracy górniczej z przelicznikiem 1, 8 oraz 14 miesięcy z przelicznikiem 1,5, łącznie dało to 539, 4 miesięcy. W załączniku do tej decyzji wskazano, iż uwzględniono okresy pracy górniczej z następującymi przelicznikami:

1, 8 – maj i sierpień 1992r.,

1,5 i 1,8 – styczeń 1993r.

1,5 i 1,8 – wrzesień 1993r. i marzec 1994r.

1,8 – styczeń, marzec, maj, październik 1995r. oraz marzec, lipiec, październik i grudzień 1996r, maj 1997r., kwiecień, październik i listopad 1998r., marzec, sierpień i wrzesień 1999r.

a nadto, iż nie uwzględniono z przelicznikiem 1, 8 – stycznia 1992r., października i grudnia 1994r. i lipca 1997r. – gdyż w tych miesiącach wnioskodawca nie miał połowy zjazdów pod ziemię.

Wnioskodawca T. G. (1) złożył odwołanie od tych trzech decyzji wnosząc o ich zmianę poprzez uwzględnienie przy ustaleniu wysokości jego emerytury okresu od 1 lutego 1991r. do 31 października 1999r. w (...) S.A. (...) w L. na stanowisku ratownik górniczy – mechanik sprzętu ratowniczego pod ziemią a po przekształceniu w (...) S.A. Oddział (...) w L. na stanowisku ratownika górniczego – mechanika sprzętu ratowniczego pod ziemią. Na tej podstawie domagał się ponownego przeliczenia emerytury.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. wniósł o odrzucenie odwołania od decyzji z 3 sierpnia 2006r. ze względu na upływ 30 – dniowego terminu od doręczenia tej decyzji do złożenia odwołania oraz o oddalenie odwołań od decyzji z 13 lutego 2019r. i 125 marca 2019r. – argumentując jak w skarżonych decyzjach.

Sąd ustalił:

T. G. (1) był zatrudniony w (...) S.A. – (...) od 1 lutego 1991r. do 31 grudnia 1996r., a następnie na podstawie art. 23¹ kodeksu pracy został przekazany do (...) S.A. Oddział (...), gdzie pracował do 31 października 1999r.

Był członkiem drużyny ratowniczej w całym okresie tego zatrudnienia na stanowiskach:

- od 1 lutego 1991r. do 31 stycznia 1995r. – ratownika górniczego – mechanika sprzętu ratowniczego

- od 1 lutego 1995r. do 31 października 1999r. – ratownika – mechanika konserwatora górniczych aparatów.

Będąc zatrudnionym na tych stanowiskach był ratownikiem zawodowym, brał udział w akcjach ratowniczych i zajmował się jednocześnie sprzętem, szkoleniem pracowników. W czasie kiedy nie było żadnej akcji ratowniczej zajmował się ćwiczeniami grupy 6 mechaników i obsługą pogotowia górniczego. Ćwiczenia odbywały się na powierzchni i pod ziemią na poszczególnych 4 kopalniach zagłębia miedziowego.

/dowody:

-akta emerytalne: świadectwo pracy k.25, zaświadczenia o przynależności do drużyny ratowniczej k.27, 29,

protokół komisji weryfikacyjnej k.31-37,73, inf. o ilości kontroli dołowych k.39-40;

- akta osobowe: umowy o prace, świadectwa pracy, angaże, zakresy obowiązków

- akta sądowe: karty ratownika k.9-10, zaświadczenia k.11-12, 14-15, informacja (...) k.20-21, 23, wyjaśnieni wnioskodawcy e-protokół z 25.09.2019r. (k.53-53v) 00:09:09-00:21:42/

Sąd zważył:

Odwołania od decyzji z 13 lutego i 25 marca 2019r. były częściowo uzasadnione, natomiast odwołanie od decyzji z 3 sierpnia 2006r. podlegało odrzuceniu.

Zgodnie z treścią art. 51 ust.1 pkt 1 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U.2016.887). przy ustalaniu wysokości emerytury górniczych, o których mowa w art. 50a lub 50e stosuje się z zastrzeżeniem ust. 2 przelicznik 1, 8 za każdy rok pracy, o której mowa w art. 50d. Zaś art. 50d ust. 1 pkt 2 tej ustawy stanowi, iż pracę w drużynach ratowniczych zalicza się w wymiarze półtorakrotnym.

Przepis art. 50d został wprowadzony z dniem 1 stycznia 2007 r. na podstawie ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz Karty Nauczyciela (Dz.U. Nr 167, poz. 1397 ze zm.) w rozdziale 3a „Emerytury górnicze” i jednocześnie z tym dniem uchylony został art. 37 tej ustawy, stanowiący o zaliczaniu w wymiarze półtorakrotnym okresów pracy górniczej, w tym w drużynach ratowniczych i w charakterze mechaników sprzętu ratowniczego drużyn ratowniczych (art. 37 ust. 1 pkt 2 i 3), którego odpowiednikiem przed dniem 1 stycznia 1999 r., był art. 6 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 1 lutego 1983 r. o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin (Dz.U. Nr 5, poz. 32 ze zm.). W orzecznictwie prezentowany był wówczas pogląd, że pojęcie „praca w drużynach ratowniczych” dotyczy wyłącznie ratowników tych drużyn z uwagi na odrębne wyszczególnienie w art. 37 ust. 1 pkt 3 mechaników drużyn ratowniczych od drużyn ratowniczych (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 października 1986 r., sygn. II URN 178/86, OSNC 1987 Nr 12, poz. 209 oraz wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 11 maja 2000 r., sygn. akt III AUa 1841/99, OSA 2001 Nr 9, poz. 34) oraz uregulowanie zawarte w § 3 rozporządzenia Ministra Pracy, Płac i Spraw Socjalnych z dnia 21 stycznia 1984 r. w sprawie określenia niektórych stanowisk pracy górniczej oraz stanowisk pracy zaliczanej w wymiarze półtorakrotnym przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury lub renty (Dz.U. Nr 10, poz. 44) i w § 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 grudnia 1994 r., które zastąpiło wskazane wyżej rozporządzenie z dnia 21 października 1984 r. Podkreślenia wymaga, że art. 50d ust. 1 pkt 2 ustawy, od swojego poprzednika - art. 37 ust. 1 pkt 2 i 3 - różni się tym, że pominięto w katalogu prac zaliczanych w wymiarze półtorakrotnym pracę w charakterze mechaników sprzętu ratowniczego drużyn ratowniczych, ograniczając się do pojęcia „drużyny ratowniczej”.

Przypomnieć należy, że skład drużyny ratowniczej został określony, wydanym na podstawie art. 78 ust. 1 pkt 3 i 5 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. - Prawo geologiczne i górnicze (t.j. Dz.U. z 2005 r. Nr 228, poz. 1947), rozporządzeniem Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 8 lutego 1995 r. w sprawie organizacji, zadań i wyposażenia ratownictwa górniczego przedsiębiorcy i podmiotu zawodowo trudniącego się ratownictwem górniczym oraz prowadzenia akcji ratowniczych (Dz.U. Nr 33, poz. 162 ze zm.). Zgodnie z § 13 ust. 1 tego rozporządzenia w skład drużyny ratowniczej wchodzi: kierownik kopalnianej stacji ratownictwa górniczego, jego zastępcy, ratownicy górniczy oraz mechanicy sprzętu ratowniczego oraz w charakterze specjalistów osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje w zakresie zwalczania zagrożeń górniczych i prowadzenia akcji ratowniczych wyznaczone przez kierownika ruchu zakładu górniczego. Od dnia 1 lipca 2002 r. kwestię tą reguluje rozporządzenie Ministra Gospodarki określając w § 12, iż w skład drużyny ratowniczej wchodzi: kierownik kopalnianej stacji ratownictwa górniczego, zastępcy kierownika kopalnianej stacji ratownictwa górniczego, ratownicy górniczy, mechanicy sprzętu ratowniczego, osoby posiadające wymagane kwalifikacje w zakresie zwalczania zagrożeń górniczych i prowadzenia akcji ratowniczych, wyznaczone przez kierownika ruchu zakładu górniczego, po uzyskaniu ich zgody, osoby te wchodzi w skład drużyny ratowniczej zakładu górniczego jako specjaliści.

Powyższe rozporządzenia nie regulują kwestii uprawnień członków drużyn ratowniczych w sferze zabezpieczenia społecznego, zatem uprawnień do zastosowania omawianego przelicznika dla poszczególnych członków tych drużyn należy poszukiwać na gruncie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Mechanicy sprzętu ratowniczego drużyn ratowniczych, będący członkami drużyn ratowniczych z uprawnienia do przelicznika okresów pracy górniczej 1,8 na podstawie art. 37 ust. 1 pkt 3 ustawy korzystali nie z faktu członkostwa w tej drużynie, ale z mocy wyraźnego uregulowania ustawy oraz rozporządzenia wykonawczego. Gdyby tym przywilejem byli objęci wszyscy członkowie drużyn ratowniczych, to wyodrębnienie przez ustawodawcę w tych przepisach mechaników sprzętu ratowniczego byłoby zbędne (vide: powołany wyrok tut. Sądu Apelacyjnego z dnia 11 maja 2000 r.). Z prawa do tego przelicznika mechanicy sprzętu ratowniczego, pomimo uchylenia art. 37 przez art. 1 pkt 2 powołanej ustawy z dnia 27 maja 2005 r. zmieniającej ustawę z dniem 1 stycznia 2007 r. mogli korzystać do dnia 31 grudnia 2008 r. jeżeli spełniali warunki określone w dotychczasowych przepisach (przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury i przy ustaleniu wysokości tego świadczenia). Uwzględniając powyższy stan prawny oraz poz. 21 załącznika nr 3 do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 grudnia 1994 r. w sprawie określenia niektórych stanowisk pracy górniczej oraz stanowisk pracy zaliczanej w wymiarze półtorakrotnym, przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury lub renty (Dz.U. 1995 r. Nr 2, poz. 8) należy stwierdzić, że przelicznik 1,8 dotyczy pracy tylko na stanowiskach ratowników kopalnianych drużyn ratowniczych, ratowników zatrudnionych w Centralnej Stacji (...) lub okręgowych stacjach (...) (...)

(por. wyrok SN z 3 października 1986r. II URN 178/86 OSNP 1987 nr 12, poz. 209; wyrok SA w Katowicach z 11 maja 2000r. III AUa 1841/99 OSA 2001 nr 9 poz. 34, wyrok SA w Katowicach z 19 października 2016r. III AUa 2258/15 OSAKat. 2017, nr 2, poz. 13) .

Z tych względów sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc zmienił w części skarżone decyzje i orzekł jak w pkt I wyroku. W punkcie II oddalił przy tym odwołanie w pozostałej części tj. żądania wyrównania emerytury za okres od dnia jej przyznania bowiem zgodnie z treścią art. 129 ust. 1 ustawach o emeryturach i rentach z FUS, świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania do nich prawa, nie wcześniej niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek.

Ponadto w punkcie III odrzucił odwoalnie od decyzji z 3 sierpnia 2006r., bowiem zgodnie z treścią art. 477⁹ § 1 kpc termin do złożenia odwołania wynosi 1 miesiąc od dnia doręczenia decyzji. Wnioskodawca decyzję 6 sierpnia 2006r. otrzymał w sierpniu 2006r. Złożenie przez niego odwołania od tej decyzji w dniu 12 marca 2019r. zdecydowania uchybia temu terminowi.

Sąd oddalił wniosek o zwrot wnioskodawcy kwoty 400 zł, którą poniósł zasięgając porady prawnej, gdyż nie jest to wydatek podlegający zwrotowi przez stronę przegrywającą sprawę w myśl art. 98 § 1 kpc. Zgodnie z § 2 tego przepisu do niezbędnych kosztów procesu prowadzonego przez stronę osobiście (...) zalicza się poniesione przez nią koszty sądowe, koszty przejazdów do sądu (...) oraz równowartość zarobku utraconego wskutek stawiennictwa w sądzie.

Regina Stępień